

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 159/2014-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. apríla 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a zo sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 49 Er 1899/2011 z 13. decembra 2011, ako aj namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 CoE 30/2012 zo 14. decembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. marca 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 49 Er 1899/2011 z 13. decembra 2011 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“), ako aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 CoE 30/2012 zo 14. decembra 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Sťažovateľka poskytla na základe zmluvy o úvere uzavretej s dlžníkoví úver, ktorý bol tento povinný splatiť podľa podmienok dojednaných v úverovej zmluve. Po zročnosti pohľadávky a v nadväznosti na rozhodcovskú doložku v úverovej zmluve bolo sťažovateľkou začaté rozhodcovské konanie pred ňou zvoleným rozhodcovským súdom – spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava. Rozhodcovský rozsudok tohto súdu bol exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Sťažovateľkou zvolený súdny exekútor postupom podľa § 44 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov požiadal okresný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45

ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“). Krajský súd na základe odvolania sťažovateľky svojím napadnutým rozhodnutím potvrdil napadnuté rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne.

Sťažovateľka v predostretej argumentácii atakovala právne závery v rozhodovacej činnosti okresného súdu a krajského súdu, ktorým vytkla ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávnych ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetnú právnu vec sa vzťahujúcich, a zároveň poskytla ústavnému súdu vlastnú interpretáciu právnych predpisov vzťahujúcich sa na jej právnu vec. Predovšetkým spochybňuje samotnú právomoc okresného súdu ako súdu exekučného v exekučnom konaní preskúmať exekučný titul, ktorým bol rozsudok rozhodcovského súdu, keď tvrdí, že *„Všeobecný súd vo veci žalobcu... nebol povinný zaoberať sa skúmaním, či príslušné deklaratórne rozhodnutie rozhodcovského súdu bolo vydané v súlade s platnými predpismi. Aj keby bolo pravdou to, čo v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol všeobecný súd, nemalo by to vplyv na vyššie uvedené tvrdenie a to preto, že v čase, keď došlo k vydaniu rozhodnutia rozhodcovského súdu, Slovenská republika bola právnym štátom, a preto žalovanému (dlžníkovi) nič nebránilo využiť možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku príslušnému všeobecnému súdu“*. Ďalej poukázala na to, že *„... právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, účinky rozhodcovského rozsudku majú ten dôsledok, že exekučný súd musí s takýmto rozsudkom nakladať rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. ... rozsudkom rozhodcovského súdu je exekučný súd viazaný rovnako, ako je viazaný rozsudkom všeobecného súdu (ust. § 159 ods. 2 OSP).“*.

Sťažovateľka tiež poukázala na závažné procesné pochybenie v postupe konajúcich súdov a tvrdila, že oba súdy postupovali v rozpore s § 57 ods. 5 Exekučného poriadku, pričom argumentovala, že *„Prvostupňový súd... nedodržel... procesný postup upravený v... ustanovení § 57 ods. 5 veta druhá Exekučného poriadku a odňal tak oprávnenému možnosť konať pred súdom. Súd nenariadil ústne pojednávanie a tento nedostatok nekorigoval ani súd druhého stupňa! Ak by aj bolo pravdou, že rozhodnutie súdu prvého*

stupňa bolo vydané skôr, ako bolo citované ustanovenie súčasťou Exekučného poriadku (t. j. pred účinnosťou zákona č. 230/2012 Z. z.), na argumentácii a legitímite námietky oprávneného to nič nemení, pretože podľa prechodných ustanovení je nutné postupovať podľa Exekučného poriadku v znení zákona č. 230/2012 Z. z. aj v prípade exekučných konaní začatých pred jeho účinnosťou. Odvolací súd rozhodne mal napadnuté uznesenie v súlade s ustanovením § 221 ods. 1 písm. f), O. s. p. zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a napadnutým rozhodnutím okresného súdu, ako aj porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom a napadnutým rozhodnutím krajského súdu, zruší napadnuté rozhodnutia a vec vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadostučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a napadnutým rozhodnutím okresného súdu, ako aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom a napadnutým rozhodnutím krajského súdu.

III.A

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozhodnutím okresného súdu

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov

verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie okresného súdu, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľka aj využila), a preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.B

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom a napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorým krajský súd potvrdil napadnuté

rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a súčasne zamietol jej návrh na prerušenie konania, čo malo mať za následok porušenie jej označených práv.

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010). Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04) súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Jadrom sťažovateľkiných námietok je predovšetkým postup krajského súdu v odvolacom konaní, ktorý svojím napadnutým rozhodnutím potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým okresný súd ako súd exekučný zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej na podklade rozhodcovského rozsudku ako

právne nespôsobilého exekučného titulu v dôsledku tej skutočnosti, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená, resp. odvodená od neprijateľnej zmluvnej podmienky.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v rámci ktorej sa už mnohonásobne vyjadril k otázke preskúmania súladu exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania, vrátane posúdenia rozhodcovských doložiek ako nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách, ako aj posúdenia zmlúv o úvere koncipovaných formulárovou formou ako spotrebiteľských zmlúv, a to napríklad v rozhodnutiach sp. zn. I. ÚS 379/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. I. ÚS 381/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. I. ÚS 220/2011 z 9. júna 2011, sp. zn. III. ÚS 242/2011 z 31. mája 2011, sp. zn. II. ÚS 473/2011 z 20. októbra 2011, sp. zn. II. ÚS 303/2011 z 24. augusta 2012, sp. zn. IV. ÚS 467/2012 z 18. septembra 2012. Reagujúc na sťažovateľkou predstretú doplnenú argumentáciu o „... *dôležitú právnu argumentáciu vyplývajúcu z uznesenia Krajského súdu v Bratislave 18 CoE 641/2011 zo dňa 30. 11. 2012*“, ústavný súd považuje za potrebné (k existencii obsahovo odlišnej judikatúry všeobecných súdov) doplniť, že nie je jeho úlohou zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] patrí Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (m. m. I. ÚS 17/01, I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09).

Ústavný súd, poukazujúc na svoje už ustálené právne názory v citovaných rozhodnutiach, ktoré nemá dôvod meniť a na ktoré v podrobnostiach odkazuje, považuje sťažnosť sťažovateľky vo vzťahu k namietanej nesprávnosti právnych záverov krajského súdu za zjavne neopodstatnenú.

K námietke sťažovateľky spočívajúcej v rozhodovacej činnosti tak okresného súdu, ako aj krajského súdu v rozpore s § 57 ods. 5 Exekučného poriadku ústavný súd uvádza, že novelizácia Exekučného poriadku zavedená zákonom č. 230/2012 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch

a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „novelizácia Exekučného poriadku“), zaviedla povinnosť prvostupňového súdu rozhodujúceho o vyhlásení exekúcie za neprípustnú pre iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, nariadiť vo veci pojednávanie. V namietanom konaní však okresný súd a krajský súd rozhodovali o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia podľa § 44 Exekučného poriadku, podľa ktorého rozhodnutiu o otázke vydania/nevydania poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie súdom nepredchádza obligatórne ani fakultatívne nariadenie pojednávania. Vzhľadom na uvedené a tiež prihliadajúc na skutočnosť, že táto právna úprava nebola účinná v čase vydania napadnutého rozhodnutia okresného súdu, je argumentácia sťažovateľky postavená mimo rámec platnej právnej úpravy a z tohto dôvodu zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd preto jej sťažnosť v tejto časti bez podrobnejšej argumentácie odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky (vrátane návrhu na odklad vykonateľnosti) v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2014